

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 20.

Lýsingarprisur fyri þettireglu: 30 øyr. á forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum hest avsláttur í pristinum.

Leygardag hin 14. maí 1932.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstodum og skrivstovum. Telt. 143.

6. árg.

MOGENSENS FORTJENESTER AF OLGA EGGERS

Postbúi Mogensen sat triviende frá ein Kone hen til Dotrene og tilbage igen, medens han stuttede paa sin Søndagsdrag, den eneste, det blev tilladt ham at ryge indenfor sine egne fire Vægge.

»Det er meget godt altseemmen, men vi har nu ikke Raad, indvender han endelig spagt. «Det vedkommer jo heller ingen, at jeg har —».

»Det vedkommer din Familie, fastlag Fruen, og hendes skarpe Hage løftede sig uheldsvarselende. «Det vedkommer dine Børn. Der sandelig kan trænge til at faa deres Position i Verdens Øjne styrket. Det vedkommer din Etat — ja, jeg gaar saa vidt som til at paastaar, at det vedkommer dit Land. Din tresindstyve-Aars Fødselsdag er en Begivenhed — for Eksemplets Skyld, lagde hun til.

Mogens slap Cigaren, saa overvældet blev han. Han var vant til, at han ikke formaaned at følge sin Viva Argumenter, men naar han nu i sin femogtrediveaarige Ægteskab stjelede havde haft Fornemmelsen af at vedkomme nogen-omhelst udover sig selv, var hendes Fremhæven af hans store Betydning for Samfundet dog mere end almindeligt forbavsende.

Men det gav noget at tænke over. Ejendommeligt, ja — men det gav træde alt en behagelig, ligefrem varmende Fornemmelse pludselig at vokse saaledes i Betydning og hvorfor skulde han ikke indkassere de Smuler af Værdsettelse, der faldt i hans Sked.

»Det bliver, som jeg har sagt, Amalies Stemme voksede i Styrke. «Haad eller ikke Raad — vi maa tage dette som en Himlen —» hun vilde have sagt Tilskikkelse, men ombestemte sig. «Som en Himlen» Pegepind i Retning af, hvorledes vi skal, og hvad vi bør gøre for at have vor Stilling — og vore Dotress, med et Blik paa de to uafsatte og som det syntes uafsettelige Pligter. «Og vi maa invitere alt, hvad der har Betydning indenfor Etats — Fuldmægtigen og Postmesteren og jeg ved ikke — jeg ved virkelig ikke, om der ikke burde gaa Bud til Hovedstaden — der maa dog være nogen der inde, som burde gøres opmærksom paa Begivenheden.

»Nej — — —
»Siger du nej?»
»Ja — — —

Amalie sad lidt. Hagen rettede endnu mere lige ud i Verdensrummet.

»Hm, naa maeske. Det Spørgsmaal kan vi foreløbig lade ligge. Jeg synes ellers, at fyrrtyve Aars Tjeneste uden Forsømmelser og med stadig voksende Anerkendelse for dit udmærkede Arbejde kunde fortjene en saakonnelse — nogen Paasakonnelse.

Mogens blev stadig mere og mere løjlig tilmode, medens han andægtigt lyttede til denne Udredning af sine Fortjenester. Det var saa uvant, at det næsten lammede ham. Beklæggelserne over, at han ikke havde bragt det længere i Ver-

den, de var helt forstummet. Der høstes end ikke et Ord om, at det var hans Mangel paa Evne til at al-bue sig frem i Verden, der var Skyld i Marians og Petros Jomfrustand. Det var forbavsende, hvad en Fødselsdag kunde forvoide af Forandringer af det huslige Ba-ometer. Egentlig burde han være blevet halvfjerds, dersom det ikke var for det, at det dog trods alt var rart at have ti Aar mere til at gaa paa Jorden — efter menneskelig Beregning altsaa.

»Maa jeg spørge — skal der inden Unge bedes,« led Marians pibende Stemme. Denne uheldige Stemme og de altfor røde Kinder, der med Aarene antog et blåligt Skær, var nok mere end Faderens Beskedenhed Skyld i hendes Mangel paa Tilbedere.

»Naturligvis skal der det. Her er da endelig en Lejlighed, hvor min Fader ikke kan komme udenom sine Pligter mod sine egne, eneste Børn.« Amalies Mine var saadan, at en vilde Flodhest næppe vilde have været at trods hende. «Det vilde være godt, Mogensen, dersom det endelig en Gang gik op for dig at Ungdom trænger til Ungdom.»

Der led en dæmpet Bifaldemumlen fra de »Unge«, og Mogensen rattede sig. »Gør som Du vil, Amalie. Maeske har jeg virkelig indlagt mig nogen Fortjeneste — i hvert Fald, jeg vasker mine Hænder og overlader Arrangementet til Dig.»

Han tog Avisen, forsøgte sig bagved dens udfoldede Sider og prøvede at komme sig. Det var virkelig en uventet Sensation, der nok kunde tage Vejret fra sin Mand. Paa en Maade vilde han helst alle-rede nu være krøbet i et Musehul, og samtidig kunde han ikke fornægte en kildrende Følelse af stolt Forventning. Amalie var ikke den, der gjorde noget halvt, heller ikke gik hendes Forlovelser af i Skilhed. Der vilde komme til at staa Gny af denne Fødselsdag. Han vilde blive Dagens Mand — der gik et Sug af Spænding gennem ham. Dagens Mand — han — Tanken var svimlende!

Hvad der i de følgende Uger forberedes af Overrækkelser, blev Mogensen saa vidt muligt holdt udenfor. Af og til således naturligvis no-

get ud, og han vidste saaledes, at Amalie skulde have formaat selve den stive, ret utilnærmelige Postmester til at komme til Middagen, samt Købmand Mouritzen, der af sine Debitorer altid titulæres Grosserer. Dette var Amalies største Triumf. Unge Mouritzen havde nemlig i flere Aar været det omstridte Bytte for de fleste af Byens halvgamle og yngre Piger, just ikke for sine besnærende Egenskaber, han var ejendigt til at staa et Ord af og en daarlig Danser, men naar Hjertet er godt og Pengespun-gen fyldt, saa er den Slags Smaa-ting ikke noget at fæste sig ved.

Petros Følelser for unge Mouritzen var af gammel Dato. Og da hun var fem Aar yngre end Søse-ron Marians og havde smukke lyse-røde Kinder, vilde den tavse Unge-ævent i og for sig intet have imod at reflektere paa det Tilbud, han tydeligt nok læste i hendes mørke-blaa Øjne, men gamle Mouritzen var imod det, og Sønnen bojede sig. For den store Købmand var ærgerrig, Det kom ham ikke saa meget an paa Penge, af dem havde han selv rigeligt, men Sønnen skulde gøres ind i en ansat Familie. Der var et eller andet, Folk vidste ikke rigtig hvad, med hans Fortid eller maeske snarere med hans Fæls, og nu vilde han kun høre Tale om det. Folk æstimerede. Det skulde være noget solidt, noget almindelig anerkendt og ægt. Og selv om der Intetomhelst var at sige paa Familien Mogensen, tværtimod, hoder-ikke og stræbsomme havde de altid været, saa var de dog begravet i et Uhemærketheds Mørke — det var ubestrideligt. Ikke saa meget som en Bestyrelse sad Manden i, skønt der saameget intet var at sige paa hans Forstand. Han blev bare aldrig ansat, det var det hele, men det var nok.

Imidlertid vilde han ikke afslaa Indbydelsen hverken for sig selv eller Sønnen — hans Kone var for-længst død — da Fru Mogensen i egen Person indfandt sig i Butiken og mindede ham om det aarelange Bekendtskab, ogsaa i Egenskaber af Kunder.

Dæden gjorde Damerne Mogensen Indblik af Toiletter, hvis Priser

var saa fabelagtige, at de blev und-draget Husherrers Blik til mere be-læjlige Tider, og dette blev Signalet til, at alle de indbudte Damer rustede sig — over Evne, ganske vist, men i Følelse af det Ansvar, der var paalagt dem som Represen-tanter for det smukke Kon ved en saa glimrende og æstetende Lejlig-hed.

Amalie var vidunderligt Enhver var tvungen til at indrømme det. Hun fik hele den lille By hensat i en Rus af Spænding og Kappelyst. Godt, at det var Sommer, og godt, at Græsplanen foran Huset havde en anstændig Storrelse.

Den første Plan med at holde Gæsternes Antal indenfor de Rammer, Huset var i Stand til at præstere, var forlængst opgivet. Kan Du tage den, kan Du ogsaa tage den, sagde Amalie sammenbittet til sig selv og Dotrene, medens hun med blanke Øjne og fremekudt Hage jog igennem Stuerne mod Køst og Klud.

Hun skulde have alle Ting i Ho-vedet, og hun havde det Besøgene paa de tre lokale Aviser, der mod-toget hendes Beretninger om Man-dens Data, hans fremtrædende Egenskaber, hans Betydning for det almene Vel med passende Inter-esse. Bordordningen, saa alle kom der, hvor de hørte til, og ingen følte sig forurettet. De vanskelige Over-vejelser med Maden — fint, men ikke, saa det skulde hedde sig, at man overdrev, hvad der altid bestod Man-gel paa Danneelse. Og Marians, som den ældste, og som havde faaet Ord for at sidde inde med »en lille Aar-est«, efter at hun engang ved en Sko-lefest havde rimet fire Linjer til Be-styrerindens Ære, skulde holde en Tale, og takke sin Far, og blev i den Anledning lukket inde flere Timer midt i den værste Travlhed for at »stænke«.

Fru Mogensen nærrede heller ikke mindste Tvivl om, at denne Tale vilde gøre det af med den sidste Rest af Tilbageholdenhed fra Garver Linds Side. Denne ældre Ungkarl havde været Maalet for Marians Dronnie i mange Aar, lige siden hun opgav at drømme om nogen anden. Han var ingen Skønhed og havde et syrligt Temperament, hvad maeske kom af hans stadige Om-gang med de ætende Stoffer og til-med led han af en konstant Snot, men ikke des mindre var han for saa vidt netop den rigtige, da han var over fyrre, og Marians godt paa Vej mod dette kriminelle Tal. Fru Mogensen bestemte, at han skulde sidde ved Datterens højre Side. At have ham tilhørdte vilde se for Je-monstrativt ud.

Under al denne Hurlumhej steg Fødselsdagsbarnets Forvirring.

Hans Hjerne var ikke i Stand til virkelig at fatte, at det var ham, alt dette gjaldt. Han havde aldrig i sit Liv brugt grove Ord, men nu var han nær ved at gøre det, paa en el-der anden Maade maatte han have Luft. Hans travle Liv vilde, dersom hendes Travlhed havde tilladt det, have sat sig ned af Forundring over hans Fyndspog og den determinere-de Maade, hvorpaa han begyndte

at vandre igennem Huset og besøke Slægtplassen. Han gav Raad, og det vidunderlige skete, at der under-tiden ligefrem blev lyttet til dem. Alt i alt maatte det siges at være en opløftende Tid!

Heldigvis blev Vejret paa aave Festdagen netop saa straalende, som det kunde ønskes. Solfølgelig vidste man og var forberedt paa Mu-sikkorpsets Ankomst, og fra fem om Morgenen stod Portvinen og Kran-sekagen rede.

Mogensens havde lavet en Tale, der i Klængfuldhed overraskede ham selv næsten lige saa meget som hans Tilhørere. Ved Frokostbordet, hvor kun Familien var tilstede, udfoldede han et Vid, der hensatte hans Hustru i en Forvirring. Jer bestod af lige Dele Forbavelse, Be-undring og Misundelse. Hun kendte ham ikke igen. Dette var næsten uhyggeligt.

Om Eftermiddagen ankom Byens Borgmester, medbringende en lille, rød Æske, og om Aftenen straa-lede fra Mogensens Kjøleopslag Dannebrogskorset.

Resultatet heraf var overvælden-de! Fruen stirrede paa ham, saa hun var ved at glemme sine Hun-dreder af Pligter. Var det virkelig hendes Mand? Denne lille forsægt, drømt talende og mest tiende Mand, der aldrig havde haft nogen Vilje og næsten aldrig en Mening? Verden var i Sandhed fuld af Undere.

Her sad han for Enden af det lange Bord, med løftet Hoved, med en Mine som en Hersker, uddelende Ordre, som havde han aldrig gjort andet. Det var stolt, det var over-vældende, men en svag Frygt lurede dog bagved Fru Mogensens Be-undring. For i Dag gjorde det jo ikke noget, tværtimod, at han anben-bert imponerede dem alle, det var jo kun, som det skulde være, man i Fremtiden? Hvad med Fremtiden? At han i Dag steg op af Festens Brus som en Løve, vilde kun styr-ke hele Stillingen, og hendes Haab for de to uafsatte voksede med hver Time som en underfuld, lysegrøn Ranke, der steg og steg mod Vlashe-dens faste Holdepunkt, — men Frem-tiden? Vilde han i Fremtiden igen blive Lam? Naa, forhaabentlig var dette kun Øjeblikkets Fyde, der bragte Mogensen saadan helt uten-for sig selv. Inden en Uge vilde alt være ved det gamle.

Men Fru Mogensen forregnede sig. Hun havde paakaldt slumrende Kræfter i den lille, forsægt Mands Sind, og nu kunde hun ikke læn-ge besværges dem. Mogensen havde undergaaet en Forvandling, og den varede. Han vandrede gennem Hu-set, som var han dens rette Herre. Naar Amalie havde snakket saa længe, som det passede ham at lade hende føre Ordet, tordnede han et: »Kan Du saa tie stille, ud imod hende og fik hende til at stirre paa ham i maabende Forførelse. I Begyndelsen lod hun sig ikke gaa paa, men han havde sine Midler til at bringe hende til Underkastelse, og de slog aldrig fejl.